

ชื่อนวัตกรรม

การนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนบ้านธารทอง

สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ

ชุมชนบ้านธารทอง เป็นชุมชนของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งที่อพยพมาจากประเทศจีน มีต้นกำเนิดประมาณ ปี ค.ศ. ๑๒๐๖-๑๙๑๑ บริเวณมณฑลไกวเจา ฮวนนำ กวางสี และยูนาน ประเทศจีน ก่อนที่จะอพยพเข้ามาใน คาบสมุทอินโดจีน (สุจริตลักษณ์ ดีผดุง, ๒๕๓๙ หน้า ๒) โดยข้ามมาจากฝั่งประเทศลาว เด็กนักเรียนโรงเรียน บ้านธารทองส่วนใหญ่เป็นเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ดังนั้น การสื่อสารในชีวิตประจำวันจึงใช้แต่เพียงภาษาม้ง ซึ่งเป็นภาษาแม่ ส่วนภาษาไทย จะมีบทบาทเฉพาะการสื่อสารในชั้นเรียนเท่านั้น ซึ่งเด็กชาติพันธุ์เหล่านี้ เมื่อถึง อายุถึงเกณฑ์ต้องเข้ารับการศึกษาภาค บังคับตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเหมือนเด็กชาวไทยทั่วไป ก็ มักจะประสบปัญหาโดยเฉพาะปัญหาการเรียนภาษาไทย เนื่องจากด้วยภาษาประจำเผ่าหรือภาษาถิ่นมีความ แตกต่างจากภาษาไทยทั้งในเรื่องของคำและ ความหมาย เสียงพยัญชนะ เสียงสระ เสียงวรรณยุกต์ และเสียง ตัวสะกด และระบบไวยากรณ์ (สนิท สัตโยภาส, ๒๕๕๑) ทำให้นักเรียนมีปัญหาในการสื่อความหมาย การอ่าน ออกเสียงไม่ชัดเจน นำไปสู่การเขียนผิด เนื่องจากสะกด คำตามเสียงพูดที่เคยชินของตนเอง และปัจจุบันยังพบ ปัญหาเด็กนักเรียนมีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในด้านการอ่าน ภาษาไทย เนื่องจากเป็นนักเรียนที่ไม่ได้ใช้ ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ ที่เข้ามาเรียนในประเทศไทยจึงทำให้ประสบปัญหา ในการเรียนในวิชาภาษาไทยและ วิชาอื่น ๆ ส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนต่ำ (สหทัยา สิทธิวิเศษ และคณะ, ๒๕๖๐ หน้า ๑๐๐ - ๑๑๐)

ซึ่งการจะพัฒนาผลสัมฤทธิ์และคุณภาพผู้เรียนนั้น จำเป็นจะต้องส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนา ครูผู้สอนให้มี ความสามารถ มีการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ รวมทั้งสามารถนำการวิจัย ชั้นเรียนมาเป็นส่วน หนึ่งของกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ (สำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๔๒ หน้า ๒๒ - ๒๔) ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๔๕ หมวด ๔ แนวทางการจัดการศึกษามาตรา ๒๒ ได้ กำหนดไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักเสมอ ว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถที่จะเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง ได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการ จัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตาม ธรรมชาติและเต็มศักยภาพ และมาตรา ๒๔ ได้กล่าวถึงการ จัด กระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษา และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับ ความสนใจและความถนัดของ ผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การจัดการกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน ทำให้เกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง และจัดการเรียน การสอน โดยผสมสาระความรู้ต่างๆ ได้อย่างสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ในทุกวิชา

ปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านธารทอง ในการทดสอบระดับชาติ RT,NT, O-NET พบว่า นักเรียนมีผลการทดสอบต่ำ ในวิชาหลัก ซึ่งได้แก่ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และขาดทักษะการคิด วิเคราะห์ และจากการประเมินความสามารถในการอ่าน (Reading Test RT) ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๑ พบว่า สมรรถนะด้านการอ่านออกเสียง มีคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ ๓๘.๘๑ อยู่ในระดับปรับปรุง สมรรถนะด้านการอ่านรู้เรื่อง มี คะแนนเฉลี่ยร้อยละ ๕๐.๘๓ อยู่ในระดับ พอใช้ และพบว่า มีนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ควรปรับปรุง ร้อยละ ๑๖.๖๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ สมรรถนะด้านการ อ่านออกเสียง มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ ๔๕.๑๕ อยู่ในระดับพอใช้ สมรรถนะด้านการอ่านรู้เรื่อง มี คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ ๔๔.๗๘ อยู่ในระดับพอใช้ และพบว่า มีนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ควรปรับปรุง ร้อยละ ๑๖.๖๖ และในปี

การศึกษา ๒๕๖๓ สมรรถนะด้านการอ่านออกเสียง มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ ๖๘.๑๙ อยู่ในระดับปรับปรุง สมรรถนะด้านการอ่านรู้เรื่อง มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ ๖๐.๐๐ อยู่ในระดับดี และพบว่ามีนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ ควร ปรับปรุง ร้อยละ ๑๙.๔๔ แม้ว่า นักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ปรับปรุงจะลดลง แต่ภาพรวมทั้ง ๒ สมรรถนะยัง อยู่ในระดับพอใช้ เท่านั้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับนโยบายที่กำหนด

จากผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (National Test : NT) ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ พบว่า ในปีการศึกษา ๒๕๖๑ ความสามารถด้านภาษา คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ ๔๑.๘๖ ความสามารถด้านการคำนวณ คะแนนเฉลี่ย ๔๖.๐๘ คะแนนเฉลี่ยทั้งสองด้าน ๔๐.๑๒ อยู่ในระดับควร ปรับปรุงในปีการศึกษา ๒๕๖๒ ความสามารถด้านภาษา คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ ๒๙.๙๗ ความสามารถด้านการ คำนวณ คะแนนเฉลี่ย ๒๘.๕๒ คะแนนเฉลี่ยทั้งสองด้าน ๒๙.๒๔ อยู่ในระดับควรปรับปรุง ในปีการศึกษา ๒๕๖๓ ความสามารถด้านภาษา คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ ๓๓.๒๒ ความสามารถด้านการคำนวณ คะแนนเฉลี่ย ๒๘.๕๑ คะแนนเฉลี่ยทั้งสองด้าน ๓๐.๘๗ อยู่ในระดับควรปรับปรุง ในภาพรวมพบว่านักเรียนอยู่ในเกณฑ์ควร ปรับปรุง ซึ่งไม่สอดคล้องกับนโยบายที่กำหนด

จากผลการทดสอบความสามารถทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปี ที่ ๖ พบว่า ในปีการศึกษา ๒๕๖๑ วิชาภาษาไทยคะแนนเฉลี่ย ๔๙.๒๑ วิชาภาษาอังกฤษคะแนนเฉลี่ย ๒๔.๕๒ วิชาคณิตศาสตร์คะแนนเฉลี่ย ๓๗.๓๖ วิชาวิทยาศาสตร์คะแนนเฉลี่ย ๒๕.๗๑ คะแนนเฉลี่ย ๔ วิชา ๓๔.๒๐ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ วิชาภาษาไทยคะแนนเฉลี่ย ๔๙.๙๐ วิชาภาษาอังกฤษคะแนนเฉลี่ย ๒๖.๗๕ วิชา คณิตศาสตร์คะแนนเฉลี่ย ๓๔.๕๐ วิชาวิทยาศาสตร์คะแนนเฉลี่ย ๔๒.๗๕ คะแนนเฉลี่ย ๔ วิชา ๓๘.๔๘ ปีการศึกษา ๒๕๖๓ วิชาภาษาไทยคะแนนเฉลี่ย ๕๓.๔๕ วิชาภาษาอังกฤษคะแนนเฉลี่ย ๓๕.๔๕ วิชา คณิตศาสตร์คะแนนเฉลี่ย ๒๔.๐๙ วิชาวิทยาศาสตร์คะแนนเฉลี่ย ๔๔.๕๔ คะแนนเฉลี่ย ๔ วิชา ๓๙.๓๘ ใน ภาพรวมยังควรต้องปรับปรุง ซึ่งไม่สอดคล้องกับนโยบายที่กำหนด

โรงเรียนบ้านธารทอง จึงได้กำหนดเป้าหมายเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และ พัฒนา ผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และ หลักสูตร การศึกษาปฐมวัย โดยใช้กระบวนการนิเทศแบบร่วมพัฒนา เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนสอน ของครูโรงเรียน บ้านธารทอง ซึ่งกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ถือเป็นกระบวนการสำคัญในการสนับสนุนการ เรียนการสอนภายใน โรงเรียนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นหน้าที่ที่สำคัญ อย่างหนึ่งของผู้บริหาร สถานศึกษาต้องดำเนินการให้เกิดขึ้น ภายในโรงเรียนและครูได้ปรับปรุงคุณภาพการ เรียนการสอนภายในชั้นเรียนและ โรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การนิเทศการศึกษาจะช่วยครูและ บุคลากรทางการศึกษาได้พัฒนาตนเองให้มี สมรรถนะสูงเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะตามที่สังคมและ ประเทศชาติต้องการ เพราะระบบการนิเทศการศึกษาเป็น ระบบสนับสนุนการเรียนรู้และการบริหารการศึกษาที่มี ความสำคัญในการเป็นเพื่อนร่วมทาง ปรับปรุง พัฒนา คุณภาพผู้เรียนภายใต้บรรยากาศแห่งความเป็นกัลยาณมิตร ช่วยสร้างเสริม สร้างขวัญ กำลังใจ ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษามีความชัดเจน ตัดสินใจถูกต้องในการบริหาร การศึกษาให้ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน โดยตรง ช่วยให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้อง ตามหลักวิชาการ ส่งผลดีต่อ ผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งความรู้ ความสามารถ เจตคติ และมีคุณธรรม ดังที่ วัชรยา เล่าเรียนดี กล่าวว่ การให้ความรู้แก่ครู โดยไม่มีการติดตาม ดูแลช่วยเหลือ ครูจะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมใหม่ ๆ ยาก มาก และใน การที่จะพัฒนาครูได้นั้นต้องอาศัยวิธีการหลายวิธี ต้องช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงพัฒนาตนเอง พัฒนางาน ใน วิชาชีพของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง และเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียน (วัชรยา เล่าเรียนดี, ๒๕๕๐ อ้างถึงใน ชาศรี ยา ชายเกลี้ยง, ๒๕๖๒) สอดคล้องกับ เพ็ญวิภา พรหมสุวรรณ แนวทางการเตรียมความพร้อมรับการ

เปลี่ยนแปลง ของการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในทศวรรษหน้า (พ.ศ.๒๕๕๖ - ๒๕๖๕) พบว่า ผู้มีส่วน ร่วมในการจัด การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกระดับ ควรส่งเสริมให้มีการสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาการ เรียนการสอน และ ส่งเสริมให้มีระบบนิเทศภายในที่เข้มแข็ง ใช้การนิเทศและการวิจัยเป็นฐานในการ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนใน ทุกระดับ (เพ็ญวิภา พรหมสุวรรณ, ๒๕๕๘)

ปัจจุบันการนิเทศการศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรนั้น คือบุคลากรในโรงเรียนไม่มีส่วนร่วมใน การวางแผนการนิเทศและวางแผนการนิเทศไม่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและข้อเสนอแนะของ โรงเรียน สภาพปัญหาของการนิเทศ ได้แก่ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ และทักษะการนิเทศ ผู้บริหารไม่ ตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศ ครูมีทัศนคติทางลบต่อการนิเทศ ขาดการเตรียมความพร้อม ไม่ได้ศึกษา ความต้องการ ไม่ดำเนินการตามแผน และขาดการประเมินผลและการนำผลการนิเทศไปใช้ประโยชน์ แนวโน้ม ของการนิเทศในอนาคตเป็นการนิเทศที่ใช้รูปแบบไม่ซ้ำ และเป็นการนิเทศแบบร่วมมือ โดยผู้บริหารต้องมี บทบาทในการเป็นผู้นำ ผู้เอื้ออำนวย ผู้ประเมิน ผู้เสริมกำลังใจ หรือเป็นพี่เลี้ยงให้กับครู (เก็จกนก เอื้อวงศ์, ๒๕๕๙) โดยจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียนโดยเฉพาะครูให้มี ความรู้ความสามารถ และทักษะในการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพทางด้านวิชาชีพซึ่งจะส่งผลต่อการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้นรวมทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ดีขึ้น ตามไปด้วย (จิณห์ธัญญา อุปาหัง, ๒๕๕๑ หน้า ๒๑) ดังนั้น การนิเทศภายในจะต้องมีหลักของความเป็น ประชาธิปไตย ส่งเสริมให้เกิดความมีอิสระในความคิด การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อผลที่จะเกิดกับ โรงเรียนและผู้เรียนให้มากที่สุด

จากความสำคัญของการนิเทศในข้างต้น ผู้วิจัยได้มีการจัดทำแผนนิเทศห้องเรียนภายในโรงเรียนโดย ใช้การนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ และนำแผนการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพไปใช้เป็นเครื่องมือในการ นิเทศการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในโรงเรียน เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายให้มี ประสิทธิภาพในการ จัดการเรียนการสอน โดยเน้นการมีปฏิสัมพันธ์ทางการนิเทศระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในการร่วมกัน หาแนวทางการแก้ไขปัญหา เพราะการนิเทศแบบร่วมพัฒนาเป็นการนิเทศที่มุ่ง แก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอน อย่างเป็นระบบ เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนโดยการปรับปรุงพื้นฐาน การปฏิบัติงานของครูให้เกิดประสิทธิภาพ บนพื้นฐานของกระบวนการที่เกิดจากความต้องการของครูในการ พัฒนาทักษะวิชาชีพ (ศิริวรรณ ฉายะเกษตริน, ๒๕๕๒ หน้า ๗๐) การนิเทศภายในสถานศึกษาซึ่งเป็นระบบ ของความร่วมมือกันของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาเพื่อพัฒนางานวิชาการของ สถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาโดยการให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือครูหรือบุคลากรที่ เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้ปรับปรุงวิธีสอน การวัดผลประเมินผลให้มีประสิทธิภาพ เป็นไปตาม วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา ทำให้ครูผู้รับการนิเทศได้รับการพัฒนาวิชาชีพ มีความพึง พอใจ มีกำลังใจที่จะพัฒนาการเรียนการสอนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นจน ส่งผลให้ สถานศึกษาเป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้อง (ธเนศ ขำเกิด, ๒๕๕๖ หน้า ๓๐) ซึ่งมีความเห็นสอดคล้อง กับ ชนิดา วิสละ มิถนันทน์ (๒๕๕๕ หน้า ๒) ที่กล่าวว่า นิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นให้ได้มาซึ่ง ผลผลิตที่มีคุณภาพ โดยการ ทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู และผู้นิเทศหรือศึกษานิเทศก์ การนิเทศ การศึกษามีจุดหมายสำคัญ ๔ ประการ คือ ประการที่หนึ่ง “พัฒนาคน” คือ เป็นการทำงานร่วมกับครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ครูและ บุคลากรเหล่านั้นได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น ประการที่ สอง “พัฒนางาน” เนื่องจากการนิเทศการศึกษามี เป้าหมายสูงสุดอยู่ที่ผู้เรียน ซึ่งเป็นผลผลิตจากการเรียนรู้ให้

ดีขึ้น ประการที่สาม “สร้างการประสานสัมพันธ์” เป็นผลที่เกิดจากการทำงานร่วมกันรับผิดชอบร่วมกัน ผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำผู้ตาม ประการสุดท้าย คือ “การสร้างขวัญ กำลังใจ” เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บุคคลมีความตั้งใจทำงาน (อามีเนาะ สาเล็ง, ๒๕๖๒) ซึ่งการนิเทศแบบร่วมพัฒนา เป็นเทคนิคการนิเทศที่เปิดโอกาสให้ผู้บริหาร และครูได้ร่วมกันแก้ปัญหา พัฒนาการเรียนการสอนอย่างมีระบบ สร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้บริหาร และครู ในกระบวนการนิเทศการศึกษาที่มุ่งแก้ปัญหาและพัฒนาระบบการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ โดยใช้เทคนิคการนิเทศการสอนเป็นปัจจัยหลักบนพื้นฐานของสัมพันธ์ภาพแห่งการร่วมคิด ร่วมทำ ฟังพา ช่วยเหลือ ยอมรับซึ่งกันและกัน ให้เกียรติและจริงจังต่อกันระหว่างผู้นิเทศ ผู้สอนและคู่สัญญา เพื่อร่วมกันพัฒนาทักษะวิชาชีพ อันจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยจุดมุ่งหมายทั่วไปการนิเทศแบบร่วมพัฒนาเป็นการนิเทศที่มุ่งแก้ปัญหาและพัฒนาระบบการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนของนักเรียน โดยการปรับปรุงการปฏิบัติงานของครูให้เกิดประสิทธิภาพบนพื้นฐานของกระบวนการที่เกิดจากความต้องการของครูในการพัฒนาทักษะวิชาชีพ (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, ๒๕๕๔ หน้า ๑๑๑)

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบร่วมพัฒนา เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครู
๒. เพื่อประเมินประสิทธิผลการใช้รูปแบบการนิเทศแบบร่วมพัฒนา เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครู

สมมติฐานของการวิจัย

๑. หลังการใช้รูปแบบการนิเทศการสอนแบบร่วมพัฒนา เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครู ครูผู้รับการนิเทศมีการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพตามหลักเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศการสอน
๒. หลังการใช้รูปแบบการนิเทศการสอนแบบร่วมพัฒนา เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครู นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ สูงกว่า ก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบร่วมพัฒนา เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนบ้านธารทอง เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น ๒ ระยะ ดังนี้

ระยะที่ ๑ ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

- ขั้นตอนที่ ๑ ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
ตัวแปรที่ศึกษา รูปแบบการนิเทศ องค์ประกอบของการนิเทศ และขั้นตอนวิธีการดำเนินการนิเทศ
วิธีการส่งเสริมคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครู
แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ระยะที่ ๒ พัฒนารูปแบบการนิเทศแบบร่วมพัฒนา

ขั้นตอนที่ ๑ ยกรางสรูปแบบการนิเทศแบบร่วมพัฒนา และประเมินรูปแบบการนิเทศแบบร่วมพัฒนา
ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ องค์ประกอบของการนิเทศแบบร่วมพัฒนา

ตัวแปรที่ศึกษา

๑. ตัวแปรต้น คือ รูปแบบการนิเทศแบบร่วมพัฒนา ที่ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ และกระบวนการนิเทศการสอน

๒. ตัวแปรตาม คือ ผลของการใช้รูปแบบการนิเทศแบบร่วมพัฒนา ประกอบด้วย

๒.๑ คุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้รับการนิเทศ

๒.๒ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางการเรียนรู้และพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

๒.๔ ความพึงพอใจของครูผู้ทำหน้าที่นิเทศและครูผู้รับการนิเทศที่มีต่อรูปแบบการ
นิเทศการสอนแบบร่วมพัฒนา

๒.๕ ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนบ้านธารทอง
แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยการพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบ
ร่วมพัฒนา

กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบ
ร่วมพัฒนา เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนบ้านธารทอง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครู และบุคลากร โรงเรียนบ้านธารทอง อำเภอเชียงแสน จังหวัด
เชียงราย ปีการศึกษา ๒๕๖๔

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครู และบุคลากร ผู้มีชั่วโมงสอนในโรงเรียนบ้านธารทอง อำเภอ
เชียงแสน จังหวัดเชียงราย ปีการศึกษา ๒๕๖๔ จำนวน ๑๑ คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive
Sampling)

นิยามศัพท์เฉพาะ

๑. การนิเทศแบบร่วมพัฒนา หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ทางการนิเทศระหว่างผู้บริหาร สถานศึกษา
ศึกษานิเทศก์และครู ในกระบวนการนิเทศการศึกษาที่มุ่งแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็น
ระบบ โดยใช้เทคนิคการนิเทศการสอนเป็นปัจจัยหลักบนพื้นฐานของสัมพันธภาพแห่งการ ร่วมคิด ร่วมทำ
ฟังพา ช่วยเหลือ ยอมรับซึ่งกันและกัน ให้เกียรติและจริงจังต่อกันระหว่างผู้นิเทศ ผู้สอน และคู่สัญญา เพื่อ
ร่วมกันพัฒนาทักษะวิชาชีพ อันจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย ๕
องค์ประกอบ คือ การวางแผนการดำเนินการ การเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานตามแผน
การประเมินผลการปฏิบัติงานและการเผยแพร่ขยายผล

๒. การวางแผนการดำเนินการ หมายถึงขั้นตอนที่ผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกฝ่าย จะประชุม
หารือถึงปัญหา ในการจัดการเรียนการสอนที่เป็นปัญหาสำคัญเร่งด่วนควรแก้ไข รวมทั้ง ร่วมกันวางแผนและ
กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานนิเทศ

๓. การเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติงาน หมายถึง ขั้นตอนของการทำความเข้าใจ กระบวนการ นิเทศทั้งระบบ และวิธีการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนของการนิเทศ เพื่อให้ผู้ดำเนินงานมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะ สามารถทำงานได้อย่างมีคุณภาพ เสริมสร้างความมั่นใจในการท างานให้แก่ ผู้ดำเนินงาน

๔. การปฏิบัติงานตามแผน หมายถึง ขั้นตอนดำเนินไปตามปฏิทินปฏิบัติงานที่ได้ตกลง ร่วมกัน และกำหนดไว้ในแผน ได้รับความช่วยเหลือและร่วมมือจากผู้นิเทศภายนอก

๕. การประเมินผลการปฏิบัติงาน หมายถึง ขั้นตอนการประเมินผลการปฏิบัติงานหรือ โครงการ นิเทศ ควรดำเนินการประเมินทั้งระบบ เพื่อทราบประสิทธิภาพของโครงการ

๖. การเผยแพร่ขยายผล หมายถึง ขั้นตอนการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่ ผู้ปฏิบัติงาน ขยาย เครือข่ายการดำเนินงานนิเทศ โดยใช้เทคนิคการขยายความคิด เกิดความเชื่อถือ ศรัทธา

๗. ครู หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนบ้านธารทอง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๓

๘. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือเจตคติของครูผู้รับการนิเทศที่มีต่อรูปแบบการ นิเทศเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูคณิตศาสตร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๓ ตลอดจนการสะท้อนความรู้สึกในประเด็นที่เกี่ยวกับความเหมาะสม หรือประโยชน์ของรูปแบบการ นิเทศการวิจัยในชั้นเรียน โดยวัดได้จากการตอบแบบวัดเจตคติการเขียนสะท้อนความรู้สึก และการตอบ คำถามจากการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

๙. ผู้นิเทศ หมายถึง บุคลากรภายนอกสถานศึกษา คือ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการนิเทศ และส่งเสริม สนับสนุน ให้การดูแล ช่วยเหลือ ผู้รับการนิเทศ ด้านการจัดการเรียนรู้

๑๐. ผู้รับการนิเทศ หมายถึง ครูผู้สอนที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนบ้านธารทอง

๑๑. การจัดการเรียนรู้ คือ วิธีการที่นำเอาหลักการของหลักสูตรลงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เหมาะสมอย่างมีหลักการให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ผ่านกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์จริงนอกห้องเรียน รวมถึงกิจกรรมต่างๆ สวนกิจกรรมในห้องเรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้ การแสดงบทบาทสมมติและรวมอภิปราย การเรียนรู้จาก สถานการณ์จำลอง การเรียนรู้เชิงสถานการณ์ การเรียนรู้แบบโครงงาน และการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม **แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง**

การวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการนิเทศแบบร่วมพัฒนาแบบร่วมพัฒนา เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ของครู และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง โดยการนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

๑. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา

๑.๑ ความหมายของการนิเทศการศึกษา

๑.๒ ความสำคัญของการนิเทศการศึกษา

๑.๓ จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

๑.๔ กิจกรรมการนิเทศการศึกษา

๑.๕ หลักการนิเทศการศึกษา

๑.๖ กระบวนการนิเทศการศึกษา

๒. แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน

๒.๑ ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน

๒.๒ จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน

๒.๓ ความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียน

๒.๔ หลักการนิเทศภายในโรงเรียน

๓. แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศแบบร่วมพัฒนา

๓.๑ ความหมายของการนิเทศแบบร่วมพัฒนา

๓.๒ จุดมุ่งหมายของการนิเทศแบบร่วมพัฒนา

๓.๓ การนิเทศแบบร่วมพัฒนาใน ๕ องค์ประกอบ

๓.๔ กระบวนการนิเทศการสอนแบบร่วมพัฒนา

๔. บริบทโรงเรียนบ้านธารทอง

๕. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

๕.๑ ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

๕.๒ หลักการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

๖. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๖.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับในประเทศ

๖.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ

๗. กรอบแนวคิดในการวิจัย

